

literatūra
sākumskola

CEĻVEDIS LITERATŪRĒ SKOLOTĀJAM

Evija Gulbe

“Koko un Riko – skolas zvaigznes”

2021

Mācību līdzeklis ir raidījuma “LITERATŪRE / SĀKUMSKOLA” papildmateriāls.

Materiāls ir veidots ar mērķi veicināt un attīstīt 1.-6. klašu skolēnu lasītprasmi, par pamatu ņemot mūsdienu latviešu autoru darbus.

Uzdevumu autori: Inese Lāčauniece, Evija Gulbe

Metodiķe: Inese Lāčauniece

Dizains: Lāsma Olte

Ilustrācijas: Linda Lošina, Lāsma Olte

Izstrādāja: SIA “Vides filmu studija” <https://vfs.lv/>

Apskatītās grāmatas: Evija Gulbe “Koko un Riko – skolas zvaigznes”, izdevniecība “Zvaigzne ABC”, 2020 <https://www.zvaigzne.lv/>

© Valsts izglītības satura centrs | Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai, projekta numurs 8.3.2.2/16/I/001
<https://atbalstsizcilibai.lv/>

Kāpēc šis temats ir būtisks?

Evijas Gulbes grāmata “Koko un Riko – skolas zvaigznes” (Zvaigzne ABC, 2020) rosina līdzpārdzīvot žurkulēnu Koko un Riko skolas gaitām, arī nedarbiem, aktualizē draudzības nozīmi.

Grāmatā ietvertie notikumi palīdz jaunākā skolas vecuma bērniem attīstīt līdzpārdzīvojumu, sasaistīt notikumus grāmatā ar savu dzīves pieredzi, pilnveido vizualizēšanas prasmi. Grāmata ir viegli lasāma, labestīga un jautra.

Skolēnam sasniedzamais rezultāts

- Iesaistās sarunā, atbildot uz jautājumiem un daloties savā pieredzē.
- Vizualizē savu pieredzi attēlā.
- Min attēlu mīklas.
- Pēc parauga rada savas attēlu mīklas.
- Veic pašvērtējumu.

Mērķauditorija

Šo materiālu ieteicams izmantot 2.- 4. klašu skolēniem (pēc skolotāja ieskatiem – arī citās klasēs) latviešu valodas un literatūras stundās, sadarbojoties ar datorikas skolotāju, taču ir iespējams ar to strādāt arī citos mācību priekšmetos, piemēram, mazākumtautību dzimtās valodas stundās, latviešu kā otrās valodas mācību stundās, sociālo zinību stundās, teātra mākslā, aktivitātēs ārpus mācību stundām u.c., veicinot skolēnu interesi par lasīšanu.

Ieteikumi materiāla izmantošanai

Grāmatzīmē tiek piedāvāts informatīvs materiāls lasītājam par autori un grāmatu. Iekļauta īsa informācija par grāmatas „Koko un Riko – skolas zvaigznes” autori Eviju Gulbi un grāmatas anotācija.

Papildinformācija par autoru un piedāvāto daiļdarbu:

Informācija par autori Literatūra.lv - <https://ej.uz/83n3>

Evija Gulbe un Linda Lošina raidījumā “Grāmatu kods” - <https://ej.uz/5nk1>

Video stāsts par grāmatu - <https://ej.uz/afv1>

Anotācija par grāmatu apgādā Zvaigzne ABC - <https://ej.uz/kgdu>

Pirmā grāmata par Koko un Riko 2011. gadā ieguva galveno balvu konkursā “Zvaigznes grāmata. Latviešu oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem” un 2012. gadā godalgota lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu žūrija”. 2017. gada septembrī Latvijas Leļļu teātrī iestudēts “Koko un Riko”, 2017. gada decembrī – “Koko un Riko. Piedzīvojums ziemā”. Grāmatu sērija “Koko un Riko” 2019. gadā ieguva AKKA/LAA Autortiesību bezgalības balvu.

Uzdevumi

Mācību materiālā tiek iekļauti uzdevumu piemēri, kā virzīties uz sasniedzamo rezultātu – no vienkāršā uz sarežģīto. Tiek piedāvāta iespēja atlasīt uzdevumus diferencēšanai pēc apjoma un grūtības pakāpes.

Tā kā uzdevumi paredzēti jaunākā vecuma skolēniem, tie ir vizualizēti, lai skolēniem būtu vieglāk tos uztvert un saprast.

Uzdevumus var atlasīt atbilstoši skolēnu vecumposmam un spējām, tie ir papildināmi. Uzdevumus var veikt gan individuāli, gan sadarbojoties. Svarīgi pēc katra uzdevuma pārrunāt iegūto pieredzi, tā skolēniem būs vieglāk veikt pašvērtējumu temata noslēgumā.

Sagatavošanās darbi uzdevumu veikšanai

Lai arī uzdevumu veikšanai nav nepieciešams izlasīt grāmatu, ieteicams rosināt skolēnus iepazīt visu grāmatu par jautrajiem žurkulēniem.

Pirms uzdevumu veikšanas ieteicams organizēt sarunu par grāmatu, īpaši akcentējot to, ka mācīties iespējams divējādi – var mērķtiecīgi mācīties, lai iegūtu zināšanas un prasmes un kļūtu par lietpratēju kādā nozarē, profesijā, bet var mācīties no dzīves pieredzes, pieļaujot kļūdas un dažkārt arī darot nedarbus.

Uzdevumi veidoti tā, lai pilnveidotu skolēnu runātprasmi, radošumu un prasmi vizualizēt informāciju.

<p>Pārdomu stūrītis.</p>	<p>Uzdevumu kopa veidota, lai aktualizētu iepriekš notikušo sarunu par mācīšanās pieredzi.</p> <p>Skolēni vispirms izvēlas attēlu, kurā visprecīzāk attēlots viņa uzskats par mācīšanos skolā, lai pēc tam iesaistītos sarunā par nedarbiem skolā un dalītos savā pieredzē. Sarunā īpaši akcentējams, ka arī nedarbi mums dod kādu mācību.</p>
<p>Reiz es būšu...</p>	<p>Uzdevumu kopā piedāvāta tabula, kurā skolēni aktualizē savas zināšanas par dažādām profesijām. Šo tabulu pēc tāda paša parauga var paplašināt, ietverot vēl citas profesijas.</p> <p>Svarīgi ir šo darbošanos sasaistīt ar skolēna pašreizējām interesēm, tāpēc tabulā ir piedāvāta tukša aile, kurā skolēni var iešifrēt savu nākotnes profesiju. Šīs ieceres vēlams pārrunāt klasē, var organizēt minēšanas sacensības, var darboties pāri un atminēt klasesbiedra ieceri.</p>
<p>Darbs vai nedarbs.</p>	<p>Piedāvāts attēls, kurā skolēni, izmantojot savas zināšanas un pieredzi, rosināti saskatīt un sašķirot attēlā redzamos darbus un nedarbus.</p> <p>Attēlā redzamo ieteicams sasaistīt ar skolēnu pieredzi, interesēm, ja lasīts literārais darbs, var savu pieredzi salīdzināt ar Koko un Riko pieredzi.</p> <p>Var lūgt skolēnus uzzīmēt attēlu, kurā redzami viņa darbi un nedarbi un pastāstīt par to.</p>
<p>Vai vari atminēt?</p>	<p>Uzdevumu kopā piedāvāti vairāki vizuālu mīklu veidi, kas veicina tēlaino domāšanu. Ja lasīts literārais darbs, ieteicams sasaistīt mīklu minēšanu ar to. Visus mīklu veidus skolēni rosināmi arī veidot paši.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vārdu minēšana, par pamatu ņemot attēlā redzamo vārdu pirmos burtus (šifrēti vārdi – mamma, skolotājs). - Ievārījumu burciņu nosaukumos izjukušos burtus jāsakārto vārdā (iešifrēti vārdi – avenes, upenes). - Attēlu režģis (līdzīgi kā ir burtu režģi), kuros jāatrod noteikti vārdi.

Noslēguma aktivitātes

Noslēgumā var pārrunāt prasmes, kuras skolēns pilnveidojis šajā tematā, kas skolēniem ir vislabāk patīcis, kas sagādājis grūtības.

Iespējams veikt pašvērtējumu, kurā skolēns novērtē savas šajā tematā pilnveidotās prasmes. Pašvērtējuma piemērs pēc nepieciešamības ir papildināms.

Svarīgi ar skolēniem pārrunāt to, ka katrs mēs mācāmies un attīstāmies dažādi un ka nevienu prasmi nevar apgūt uzreiz.

Pašvērtējuma piemērs.

Prasmes	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Protu veidot stāstījumu.				
Protu stāstījumā iesaistīt savu pieredzi.				
Protu vizualizēt savu pieredzi zīmējumā.				
Varu atminēt vizuālas mīklas.				
Protu izveidot vizuālas mīklas.				

Papildinformācija par tematu:

Ja ir iespēja, grāmatas lasīšanu var saistošāku padarīt, noskatoties Leļļu teātra izrādes.

Par izrādēm var lasīt:

<https://ej.uz/3p2t>

<https://ej.uz/pjks>

<https://ej.uz/f9xe>

Kopā ar skolēniem tekstu vai tā fragmentu interpretēt līdzīgi kā izrādē, atsakoties no tradicionālās valodas, bet izmantojot skaņu efektus, perkusijas un tikai dzīvnieku balsis. Izrādes fragmentu iespējams noskatīties - <https://ej.uz/ds25> un <https://ej.uz/si7i>. Pirms izrādes var apmeklēt kādu perkusionistu, piemēram, Nila Īles mūzikas studiju.

Noskatoties *Lasišanas stafetes* sižetus, kuros skolēni veido video recenzijas, var kopīgi sadarbojoties vai individuāli veidot video recenziju par izlasīto darbu. Vienu no sižetiem var noskatīties - <https://ej.uz/n8ws>

Evijas Gulbes interviju raidījumā "Grāmatu pavēlnieki" var noskatīties - <https://ej.uz/1awk>. Šajā intervijā var uzzināt vairāk gan par autori Eviju Gulbi, gan par žurkulēna Koko izcelsmi.